

Sisukord

•	Sissejuhatus		
•	Rakendusest üldiselt	4	
•	Autentimine	7	
•	Peaadministraatori vaade	7	
•	Teenuse lisamine (teenuse sisutüüp)	8	
•	Olemasoleva teenuse muutmine	10	
•	Teenuste kanalite tüübid ja prioriteedid	11	
•	Teenuste otsing (otsingu vaade)	13	
0	Otsing üldiselt	13	
0	Otsingu tulemuste kuvamine	13	
0	Sisse loginud kasutaja jaoks kuvatav lisainfo	15	
0	Otsingu tulemuste filtreerimine	15	
0	Sisselogitud kasutaja sisu haldamise filtrid	17	
•	Teenuste kuvamine	18	
0	Valitsuse tasemel teenuste ülevaade	18	
0	Ministeeriumi tasemel teenuste ülevaade	18	
0	Allasutuse tasemel teenuste ülevaade	19	
•	Teenuse detailvaade	20	
0	Rahulolu statistika kuvamine	20	
0	Teenuste statistika	20	
•	Rakenduse statistika	20	
•	Kasutajaõigused	20	
•	URLid	21	
•	Teenuse kirjeldus JSON formaadis	21	
•	Kuiundus	24	

Sissejuhatus

Käesolev dokument annab ülevaate avalike teenuste kataloogist (http://riigiteenused.ee/et/user) ning kodulehtedele installitava teenuste otsingu ja statistika kuvamise mooduli (https://www.mkm.ee/et/teenuste-otsing) funktsionaalsustest ja ärinõuetest. Nõuded, mis on juba rakendatud, on dokumendis tavalise tekstina. Lisanduvad nõuded ja olemasolevad puudused (mis tuleb kõrvaldada), on kaldkirjas ning sinise värviga. Käesolevas dokumendis ei ole üle korratud lisas 6 kirjeldatud hetkel töötavat lahenduse tehnilist arhitektuuri.

Rakenduse (teise nimega teenuste kataloog) all peetakse silmas aadressil http://riigiteenused.ee/et/user asuvat veebirakendust (sisselogitav veebikeskkond, mille abil saab teenuseid täidetava vormi kaudu kirjeldada). Rakendusega on seotud kodulehtedele installitav lisamoodul, millega saab asutus oma kodulehel (mis kasutab valitsusportaali paketti (https://riigikantselei.ee/et/valitsusportaal)) kuvada oma haldusala teenuste nimekirja ja statistikat (näide https://www.mkm.ee/et/teenuste-otsing). Rakenduse (teenuste kataloogi) moodustavadki veebileht https://riigiteenused.ee/et/user koos eelmainitud kodulehtedele installitava lisamooduliga.

Dokumendis käsitletavad mõisted on:

- **Otsingu vaade** (vaade, mis on avalikule kasutajale nähtav ning mille kaudu saab teenuseid otsida ning ka statistikat näha): https://www.mkm.ee/et/teenuste-otsing
- **Sisseloginud kasutaja vaade** (vaade/vaated, mis on nähtav lehele http://riigiteenused.ee/et/user sisse loginud kasutajale)
- Masinloetav vaade: https://www.riigiteenused.ee/api/et/all (inglise keeles: https://www.riigiteenused.ee/api/en/all) (andmeväljade ja nendega soetud piirangud on kirjeldatud lisas 3).

Rakenduse kasutajad rollide lõikes on (täpsem kirjeldus on lisas 5):

- O **Peaadministraator** saab sisestada ja muuta kõikide asutuste kõiki teenuseid, lisaks muuta klassifikaatoreid, lisada abitekste, hallata kasutajaõiguseid.
- O **Haldusala (ministeeriumi) administraator** saab sisestada, muuta kõikide oma haldusala (ministeeriumi) asutuste kõiki teenuseid.
- O **Asutuse sisestaja** saab sisestada, muuta oma asutuse kõiki teenuseid.
- O Toimetaja kasutaja, kelle kasutajakontole on märgitud, et tema on teenuste kirjelduste toimetaja (ei ole iseseisev roll, vaid antakse tavaliselt peaadministraatori rolliga kasutajale). Tema on see, kes vaatab iga teenuse kirjelduse enne avaldamist üle ning kinnitab selle avalikustamise.

Käesoleva dokumendiga seotud lisad on järgmised:

- o Lisa 3. Kirjelduskeele atribuudid
- O Lisa 4. Kirjelduskeele taksonoomiate klassifikaatorite muudatused
- O Lisa 5. Statistika arvutamise reeglid ja kasutajate rollid
- O Lisa 6. Rakenduse tehniline arhitektuur

Rakendusest üldiselt

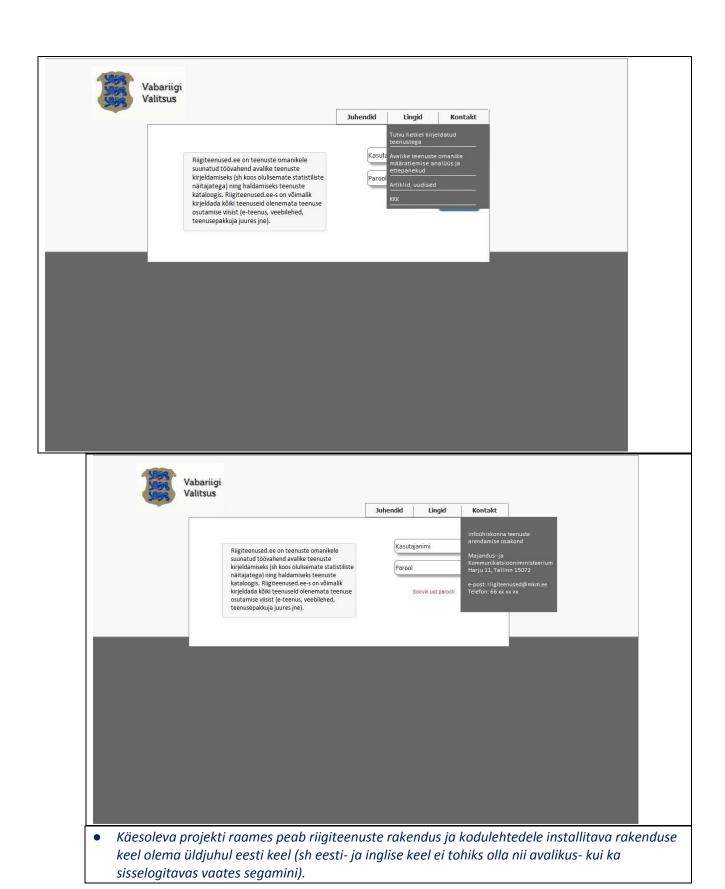
Nõuded turvalisusele on:

- Rakenduse infoturbe meetmed peavad tagama andmetele juurdepääsu vastavalt kasutajale määratud kasutajaõigustele.
- Rakenduses peab olema võimalik tuvastada ja tõestada andmete tegelikku sisestajat või muudatuse tegijat.
- Rakendus peab rakendama rollipõhist pääsukontrolli (RBAC).
- Rakenduse kood ja turvaseaded on konfigureeritud kooskõlas parimate tavadega, soovitatavalt OWASP juhistega (htps://www.owasp.org/index.php/Category:OWASP_Top_Ten_Project).
   Rakenduse kood on avalik.

Valideerimise nõuded:

- Sisuhaldustarkvara poolt koostatud ja väljund HTML peab igal ajahetkel valideeruma HTML 4.01 Strict või HTML5 standardile (W3C).
- Sisuhaldustarkvara poolt koostatud ja väljund XML peab igal ajahetkel valideeruma (W3C).
- Sisuhaldustarkvara poolt koostatud ja väljund CSS peab igal ajahetkel valideeruma (W3C), soovitatavalt CSS 2.1 või 3 standardile.
- Sisuhaldustarkvara funktsionaalsus ei tohi seada takistusi WCAG 2.0 vastavustaseme AA saavutamisele.
- Kõik valideerumise nõuetele mittevastavused peavad olema hankijale põhjendatud ja hankija poolt heaks kiidetud.
  - Riigiteenuste otsingu vaade peab esmakordsel avamisel avanema kiiresti (max 2 sekundi jooksul), hetkel on lehekülje avanemine aeglane.
- Riigiteenused.ee rakenduse ja teenuste otsingu ja statistika kuvamise rakenduse kood hakkab koos dokumentatsiooniga avalik olema (nt githubis).
- Riigiteenuste rakenduse avalehe (http://riigiteenused.ee/et/user) vaade tuleb käesoleva projekti käigus muuta selliseks (tegemist on wireframe'iga, mistõttu tuleb lõplikku lahendust veel kohendada koostöös tellijaga):

- Kataloogi tõlkimine ja teenuste sisu tõlkimine peab toimuma tõlkemooduli kaudu (tõlgete haldamine peab toimuma ühes kohas/ühe mooduli kaudu). Hetkel toimub tõlkimine läbi erinevate moodulite ning kogu sisselogitav vaade pole endiselt eesti keeles.
- Samuti peab kodulehtedele installitav kataloogi otsingu ja statistika vaate tõlge olema ühekordne. St piisab, et keegi tõlgib rakenduse ära ning tõlget saab jagada koos installipaketiga (igale veebile otsingu vaadet installides, ei pea uuesti tõlkima teenuste otsingu ja statistika vaadet). Hetkel tuleb osad sõnad pärast uuele kodulehele installimist käsitsi uuesti tõlkida.
- Käesoleva projekti tulemusena peab olema võimalik tõlkida rakendust kui ka teenuste kirjeldusi inglise ja vene keelde (hetkel saab seda teha ainult inglise keelde).
- Kataloogi taksonoomiad (tegevusvaldkonnad, teenuste tüübid, sihtgrupp, allasutuste ja ministeeriumite nimed) peavad olema lihtsasti muudetavad peaadministraatori poolt. Olemasolevas taksonoomias nime muutmine (nt tegevusvaldkond "Keskkond" asendatakse tegevusvaldkonnaga "Keskkonna kaitse") peab muutma automaatselt ära kõikide teenuste kirjelduses vastava taksonoomia nimetuse (ehk siis kõik teenuse kirjeldused, kus enne oli tegevusvaldkonnaks märgitud "Keskkond", peab tegevusvaldkond muutuma "Keskkonna kaitse"-ks.
- Kasutaja, kes logib sisse riigiteenuste rakendusse, peab avavaates nägema kohe kogu asutuse teenuste loetelu. Samuti peab kasutajal olema võimalik välja filtreerida kogu teenuste nimekirja (kõikide asutuste kõikide teenuste osas, mitte ainult kasutajaga seotud asutuste teenuste osas). Hetkel seda avavaates kohe näha pole.

Autentimine

- Selleks, et teenuste kataloogi rakenduses teenuseid hallata ja kirjeldada, peab kasutaja sisse logima veebilehele http://riigiteenused.ee/et/user. Sisse logimine toimub kasutajatunnuse ja parooli abil:
  - o Sisse logimine toimub ainult teenuste kataloogi rakenduse lehelt (http://riigiteenused.ee/et/user).
  - Kui kasutajatunnus ja / või parool on valed, siis kuvatakse kasutajale vastav teade.
- Käesoleva projekti raames tuleb asendada senine parooli ja kasutajatunnusega sisselogimine ID-kaardi ja mobiil-ID abil sisselogimisega.

Peaadministraatori vaade

Käesoleva projekti lõpuks peab rakendus vastama alljärgnevale nõudele (olemasoleva rakenduse täiendamisel tuleb viga parandada). Alljärgnev nõue kehtib peaadministraatorile sisseloginud kasutaja vaates. Uue asutuse loomisel ning asutusele prefiksi (näiteks Majandusja Kommunikatsiooniministeeriumi prefiks on MKM) määramisel on seatud tähemärkide arvu piiranguks 5. Hetkel on piirang küll 5 tähemärki, kuid kui teenuse kirjeldaja läheb teenust kirjeldama, annab süsteem kasutajale veateate, kui prefiksi tähemärkide arv on suurem kui 4. Seda ei tohi juhtuda, seega 5-märgilised prefiksid peaksid olema lubatud ja neid peab saama kasutada.

Teenuse lisamine (teenuse sisutüüp)

- Teenuse lisamise vormi väljad ja nendega seotud nõuded on kirjeldatud eraldi Lisas 3.
- Teenuseid saab lisada ainult vastava õigustega isik ja vastavalt oma õiguste piires. Õigused on täpsemalt kirjeldatud peatükis "Kasutaja õigused".
- Teenuse kirjeldamise atribuutide (väljade) sisu on kirjeldatud siin: https://github.com/MKM-ITAO/riigiteenused/wiki/Teenuste-sisestamine-ja-haldamine
- Teenuse lisamise vormi väljadele saab lisada kirjeldusi (abitekste).
- Peaadministraatoril peab olema õigus teenuse kirjeldusväljade silte (labeleid) muuta (ehk lisas 3 veerus "Välja nimetus" olevaid väärtusi peab administraator saama vajadusel muuta).
   Näiteks võib juhtuda, et mõne välja nimetus on kasutajatele segane, siis saab operatiivselt sõnastust kohandada.
- Teenuse lisamist saab katkestada ehk teenust ei salvestata.
- Teenuse muutmist saab jätta pooleli nii, et lisatud andmed salvestatakse, kuid teenust ei avalikustata.
- Lisaks tuleb käesoleva projekti raames luua lisavõimalus teenuste kirjelduste sisestamiseks kataloogi. Kasutaja peab saama andmeid sisse lugeda csv, txt, xlsx formaadis (andmeväljad ja nende piirangud on eeldefineeritud). Protsess peaks üldjoontes olema selline:
  - O kasutaja laeb üles andmefaili (.csv, .txt, .xlsx), mille struktuur on kokku lepitud (vastab lisas 4 toodud kirjelduskeelele). Korraga saab laadida üles kogu asutuse või haldusala teenuste nimekirja. Kogu asutuse teenuste nimekirja saab uuendada asutuse sisestaja, haldusala üldkoordinaator (ministeeriumi administraator), kataloogi üldadministraator. Kogu haldusala teenuste nimekirja saab uuendada faili sisselaadimisega haldusala teenuste üldkoordinaator ja teenuste üldkoordinaator.
  - o süsteem kontrollib kriteeriumitele vastavust (nt kas nimetuse pikkus ei ületa 120 tähemärki) ning kui andmefail kriteeriumitele ei vasta, siis andmeid üles ei laeta, vaid antakse veateade.
  - O kui vigu pole, siis teenuste nimekiri uuendatakse kataloogis. Korraga saab asutus uuendada kogu oma asutuse/haldusala teenuste nimekirja.
- Lisaks on kõigil võimalik sisselogitud vaates kogu teenuste loetelu masinloetaval kujul (.csv, .txt failina) alla laadida.
- Veel täiendusi, mis on selle projekti skoobis:
  - Igale kirjelduskeele väljale on võimalik lisada lisainfot (mis on sisseloginud kasutajatele teenuse sisestusvormil kohe nähtav või tooltipina), mis on kasutajale abitekstiks (nt mis on tähemärkide piirang konkreetses lahtris). Lisainfot saab muuta ainult peaadministraator. Hetkel ei ole võimalik igale väljale abiinfot lisada (nt statistika mõõdikud). Hetkel olemasoleva abiinfo näide:

Sündmus	
Elu- või ärisündmus, millega teenus on seotud (nt lapse sünd, ettevõtte asutamine) yyy.	<u>ר</u>
Elu- või ärisündmus, millega teenus on seotud (nt lapse sünd, ettevõtte asutamine) yyy	)

- O Tegevusvaldkonna klassifikaator muutub hierarhiliseks (ülemtegevusvaldkond ning alamvaldkond (otsingus nii avalikus kui ka sisselogitud vaates saab teenuseid otsida alam- ja ülemtegevusvaldkonna järgi). (vt lisa 3 ja lisa 4).
- O Tegevusvaldkonna ja teenuse tüübi klassifikaatoris olevad väärtused tuleb kuvada tähestikulises järjekorras.
- O Teenuse maksumuse info ei ole enam teenuse vaid kanalipõhine: iga kanali juures tuleb märkida, kas teenus on tasuline või mitte (vt lisa 3).
- O Hetkel on teenuse kirjelduse mitte avalikustamiseks ainus võimalus valida kirjelduskeele väljal "Teenuse seisund" seisundiks "Loomisel". Tulevikus peab **teenuse kirjelduse avalikustamine olema lahus teenuse enda seisundist** (nt on juhuseid, kus tahame avalikustada kirjelduse teenuse kohta, mille seisundiks on märgitud "Loomisel"). Tulevikus peavad olema eraldi nupud teenuse kirjelduse avalikustamiseks ja salvestamiseks.
- O Kaob ära teenuse seisund "Muudatust vajav" (vt lisa 4)

Teenuse seisund *	Valides seisundi "Loomisel" teenuse kirjeldust ei avalikustata, kuna eeldatakse, et teenuse kirjeldus on loomisel.
Loomisel	Tulevikus peaks teenuse enda seisundi ja teenuse kirjelduse seisundi märkimine olema eraldi (nt eraldi
	andmeväliana)

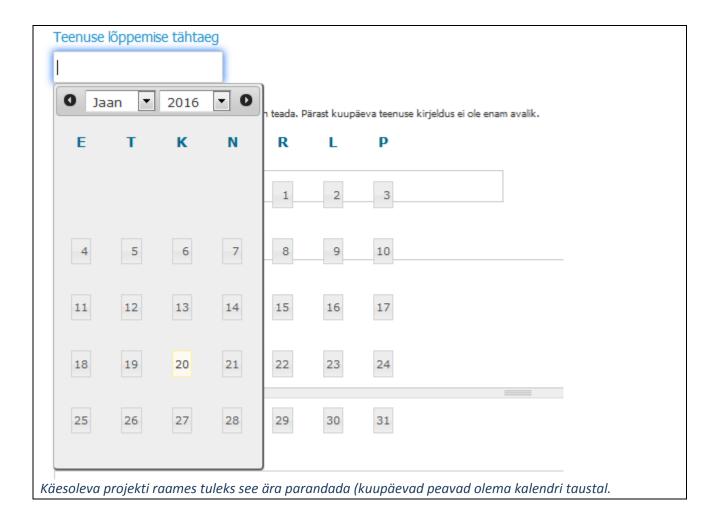
Aktiivne

Arhiveeritud

Muudatust vajav (Asenda, Lihtsusta, Korrasta, Uuenda)

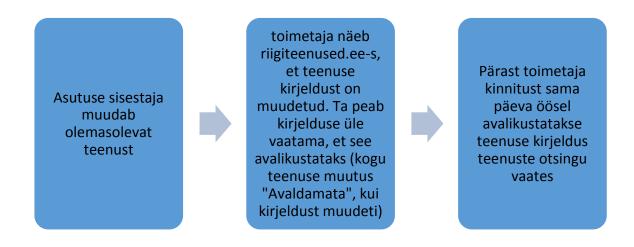
Loomisel - teenus/teenuse kirjeldus on loomisel ning seda ei avalikustata. Aktiivne - teenus on valmis ja töötab. Arhiveeritud - teenus ei ole enam kasutusel ning teda ei avalikustata. Muudatust vajav (Asenda, Lihtsusta, Korrasta, Uuenda) - teenus on aktiivne, kuid on teada, et teenus vajab ümbertegemist (hetkel ei pruugi teada olla, millal ümber tehakse).

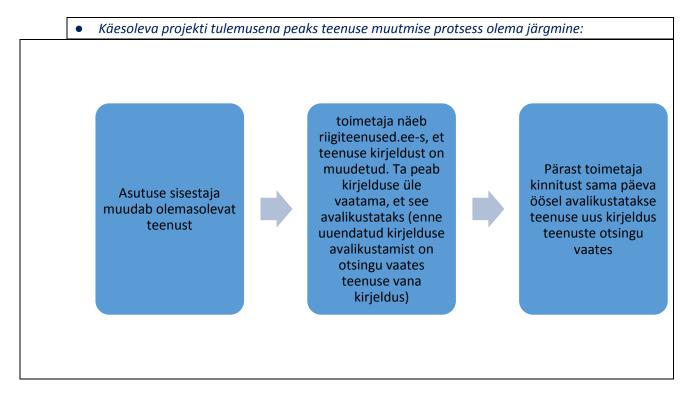
- O Teenuse kirjelduse salvestamisel (enne avalikustamist) peab tekkima URL, mida kasutajal on võimalik jagada teiste isikutega (et oleks enne avaldamist kataloogi mittekasutajatel (nt juhtidel) võimalik teenuse kirjeldus üle vaadata).
- O Teenuse kirjelduse salvestamisel peab kasutajal olema võimalik vaadata, kuidas teenuse kirjeldus näeb välja teenuse otsingu vaates ("preview").
- O Teenuse kirjelduse versioneerimine tuleb sisse lülitada, et oleks võimalik jälgida teenuse kirjeldamise ajalugu. See on seotud eelmise punktiga, kuna teenuse kirjelduse versioneerimine peab olema eraldatud sellest, kas teenuse kirjeldus on avalikustatud või mitte. Avalikustatud on teenuse kirjelduse viimane versioon.
- O Kui sisestatakse mõni sobimatu märk (nt statistikalahtrisse: "%", siis annab süsteem sellest kasutajale teada ning laseb vea ära parandada). Iga lahtri kohta käivad reeglid on kirjeldatud lisas 3. Hetkel osade lahtrite puhul antakse kasutajale arusaadav veateade, osade puhul mitte.
- O Teenuse lisamise vormil on teenuse lõppemise tähtaja lisamise väljal kalendri plugin vigane:

Olemasoleva teenuse muutmine

- Sisestatud teenuseid saab muuta ja kustutada:
  - o peaadministraator kõiki teenuseid;
  - o ministeeriumi admin kõikide ministeeriumi haldusala allaasutuste teenuseid;
  - o asutuse sisestaja ainult asutuse alla kuuluvad teenuseid;
  - o teenuse muutmist saab katkestada ehk muudatusi ei salvestata;
  - o teenuse muutmist saab jätta pooleli nii, et lisatud andmed salvestatakse, kuid teenust ei avalikustata (muudatus salvestatakse, kuid ei avalikustata).
  - O Salvestada saab ka teenust, millel on mõni või kõik kohustuslikud väljad täitmata
  - O Avalikustada saab ainult teenust, millel on kõik kohustuslikud väljad täidetud.
- Teenuse muutmise protsess on praegu järgmine:

- Teenuste kanalite tüübid ja prioriteedid
  - Teenuste kanalite tüübid ja prioriteedid on järgmised:
  - E-kanalid:
    - o E-iseteenindus
    - o Eesti.ee
    - o Veebileht

- O Sotsiaalmeedia (lisandub käesoleva projekti raames)
- O Nutirakendus
- o Digitelevisioon
- o E-post
- Mittelektroonsed kanalid:
  - Tekstisõnum
  - o Telefon
  - o Faks
  - o Post
- Füüsilised kanalid:
  - O Letiteenindus büroos
  - o Kliendi juures
- Kui teenusel on mitu kanalit, siis mõjutab prioriteet, millise kanali lehele kasutaja suunatakse (suunamise all peetakse silmas seda, mis link on teenuse otsingu vaates (https://www.mkm.ee/et/teenuste-otsing) teenuse pealkirja/nime taga) ja millist teenuse kanali tüüpi kuvatakse välja otsingutulemustes. Näiteks kui teenusel on nii e-iseteenindus kui ka eesti.ee lehekülg, siis suunatakse kasutaja e-iseteenindusse, sest antud kanal on kõrgema prioriteediga (vt käesoleva peatüki alguses olevat järjekorda).

Uhistranspordi alase info edastamine 🗹

Sõiduplaanide, peatuste paikenemine jm ühistranspordig

Kodanik, Ettevõtja, Ametnik Liiklus ja liiklusvahendid I

itodulik, Etteroija, Allietlik

metink Enkius ju nikiu

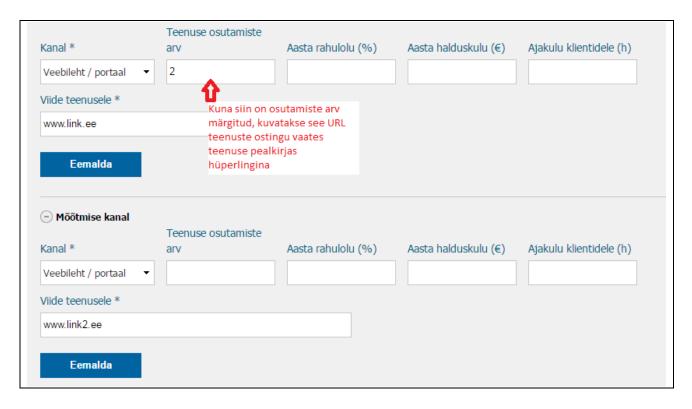
Kõik teenuse kanalid Statistika Regulatsioon Kliendile tasuta

Sellele pealkirjale vajutades suunatakase klient priorteetsesse kanalisse

teraktiiviie iirroteenus veebiient / porta

Täiendus, mis on selle projekti skoobis:

- O Ühe kanali liigi all võib olla mitu URLi (nt võib olla mitu veebilehte, kus teenust saab tarbida). Kui prioriteetsel kanalil on mitu URLi, siis valitakse URL, mis läheb teenuse nimesse, kasutajate arvu järgi (URL, mille osutamiste arv on suurem, läheb pealkirja hüperlingiks). Kui statistikat pole ühegi kanali kohta, läheb hüperlingiks URL, mis sisestati rakendusse esimesena.
- Näide mitme URLi kohta ühe kanali kohta: On teenus x, mida osutatakse kanalis veebileht. Veebilehti, kus teenust osutatakse on kaks (www.link.ee ja www.link2.ee). Prioriteetne (ja ühtlasi ainus) kanal on veebileht. Milline veebileht on see, millele süsteem suunab, kui klient vajutab otsingu vaates teenuse pealkirjale? Link valitakse selle põhjal, kumma lingi juurde on sisestaja märkinud suurema teenuse osutamiste arvu. Kui mõlemale lingile osutamiste arvu märgitud ei ole, siis valitakse link olenevalt sellest, kumb link sisestati süsteemi varem. Mitteprioriteetsed lingid kuvatakse avalikus teenuse otsingu vaates teenuse juures rubriigis "Kõik teenuse kanalid"

• Teenuste otsing (otsingu vaade)

Otsing üldiselt

- Otsingu indekseerimine ja otsing ise toimib kahe teenuse sisutüübi välja alusel:
  - o teenuse pealkiri;
  - o kirjeldus.

o Otsingu tulemuste kuvamine

- o vaikimisi on kuvatud kõik haldusala teenused;
- o vaikimisi on kuvatud teenused osutamise arvu (populaarsuse) järgi. Kui osutamise arvu pole või osutamise arv on sama, siis on järjekord teenuste nimede põhjal tähestikuline.
- O Otsingu tulemustes kuvatakse teenuste kohta järgnevas loetelus kirjeldatud andmed.
- O Teenuse nimi kui kasutaja klikib teenuse nimel, siis suunatakse kasutaja vastava teenuse veebilehele (kus saab teenust tarbima hakata või mittelektroonilise kanali puhul saab rohkem infot kanali kohta).
- o Link sõltub teenuse kanali prioriteedist.
- o Ilma veebi viiteta (viiteta teenuse tarbimise kanalile/ kanali lisainfole) teenust ei ole olemas (teenuse kirjeldus on puudulik).
- Teenuse nime all on kuvatud ühe reas järgmised teenuse andmed:
  - o sihtgrupp alati kuvatud kõik sihtgrupid (maksimum kolm);
  - O Käesoleva projekti raames tuleb sihtgrupp eemaldada otsingu vaates teenuse juurest.
  - o tegevusvaldkond;
  - O Käesoleva projekti raames tuleb tegevusvaldkond eemaldada otsingu vaates teenuse juurest.

- o teenuse tüüp;
- O Käesoleva projekti raames tuleb teenuse tüüp eemaldada otsingu vaates teenuse juurest.
- o teenuse kanal kuvatud on kõige prioriteetsema kanali nimi (see, millele viitab teenuse nime taga olev link)
- O Käesoleva projekti raames tuleb teenuse kanali nimi eemaldada otsingu vaates teenuse juurest.
- o makse info (kui teenuse on tasuline).
- O Käesoleva projekti raames kuvatakse teenuse juures makseinfo, mis on sisestatud prioriteetse kanali kohta. Kui kirjelduses on valitud väärtuseks "Riigilõiv" või "Teenustasu", siis kuvatakse makseinfona "Osaliselt tasuline".
- O teenuse aegumise kuupäev (kui on teenuse kirjeldusse märgitud)
- Kokkuvõtvalt on praegu teenuse avalik vaade selline:

Päring ühistranspordi alase info väljastamiseks 🗗

Sõiduplaanide, peatuste paikenemine jm ühistranspordiga seotud info.

Kodanik, Ettevõtja, Ametnik Liiklus ja liiklusvahendid Interaktiivne infoteenus Veebileht / portaal

Kõik teenuse kanalid Statistika Regulatsioon Kliendile tasuta

 Käesoleva projekti raames võiks võimalik lahendus olla selline (punasega näidatud eemaldatav osa):

Päring ühistranspordi alase info väljastamiseks 🗗

Sõiduplaanide, peatuste paikenemine jm ühistranspordiga seotud info.

Kõik teenuse kanalid Statistika Regulatsioon Kliendile tasuta

- Käesoleva projekti tulemusena tuleb teenuse otsingu vaates iga teenuse kirjelduse juures kuvada teenuse kirjelduse viimane muutmise kuupäev.
- Teenuse kirjeldus kuvatud maksimum 120 tähemärki (sisestatava teksti pikkus on maksimum 245 tähemärki).
- Teenuse kirjelduse all kuvatakse välja järgmised andmed (klikitavad lingid, mille peale vajutades kuvatakse täiendav info):
  - o eeltingimused;
  - o kõik teenuse kanalid kuvatud prioriteetide järjekorras. Kanali nimetus on hüperlink / viide teenuse kanalile;
  - o regulatsioon;
  - O Regulatsiooni all kuvatakse regulatsiooni pealkirja (-ju), mille all peituvad hüperlingid õigusaktidele.
  - o statistika.
- Kui otsingu sõnale vastavat teenust ei leitud, siis kuvatakse kasutajale vastav teade.

 Käesoleva projekti raames tuleb realiseerida järgmine nõue: peab olema võimalik viidata teenuse kaardile st igale teenuse kirjeldusele peab olema võimalik avalikus vaates viidata unikaalse URLiga.

O Sisse loginud kasutaja jaoks kuvatav lisainfo

- Sisse loginud kasutajale kuvatakse otsingu tulemuste lehel lisainfot, mida tavakasutaja ei näe:
  - o viide teenuse detailvaatele;
  - o saab alustada uue teenuse lisamist "Lisa uus teenus" nupp;
  - O teenuse makseviisi;
  - o aegumise kuupäev, kui see on teenusele lisatud.

o Otsingu tulemuste filtreerimine

- Kasutaja saab otsingu tulemusi filtreerida järgmise parameetrite abil:
  - O Populaarus ehk osutamiste arv (teenuse sisutüübi väli).
  - o Tähestik: A Ü; Ü A.
  - o Sobiva algustähe järgi. Klikitavad on ainult need tähed, mille kohta leiti otsingutulemus. Kui näiteks "M" tähega ühtegi tulemust ei leitud, siis täht on "mitte aktiivne" ehk ei ole klikitav. Valida saab ühe tähe korraga.
  - o Sihtgrupp (sisutüübi väli).
  - o Teenuse tüüp (sisutüüpi väli).
- Hetkel on teenuse otsingu vaates teenuse tegevusvaldkonnad kuvatud segamini:

+ Teenuse kanal	alusel r
– Tegevusvaldkond	Kodani
regevasvalakona	Eeltingin
☑ Jäätmed ☑ Jahindus	
Keskkonnakasutus	Sõidu
Kiirgus	Liiklusro
Looduskaitse	registri
Maapõu	Kodani
Riigikaitse	
☐ Tööstusomand	<u>Eeltingir</u>
Vesi	
Side ja meedia	Sõidu
Sotsiaalelu	Sõiduk
Taimetervis	kasutaj
Riigi rahandus	Kodani
Statistika	Eeltingin
Riigi kinnisvara	Celunqui
Õigus	
Ohutus	
Raamatupidamine ja aruandlus	Mooti
Riigi infosüsteemi <mark>d</mark> e kasutamine	B, AM,
Rahvastik	juhtimi
Raha ja omand	Kodani
☐ Tarbijakaitse	Eeltingin
■ Teadus	

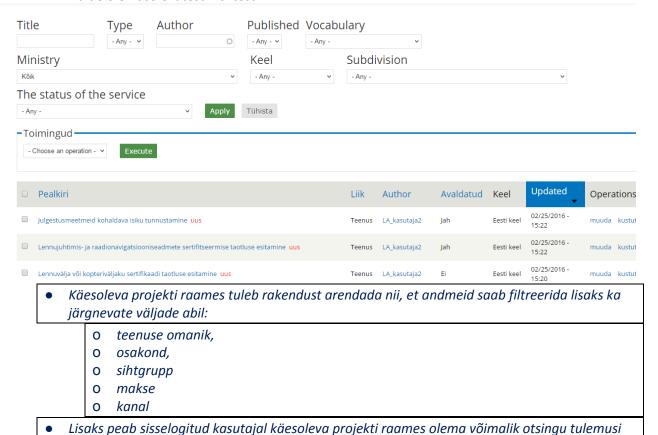
- Käesoleva projekti tulemusena peavad valdkondade nimed olema kuvatud automaatselt tähestikulises järjekorras.
- Lisaks peaks avalikus vaates olema kuvatud ainult need teenuste tüübid ja valdkonnad, mille kohta on vähemalt üks teenus sisestatud.
- Asutus (taksonoomia) tegemist on auto complete filtriga ehk kui kasutaja alustab trükkimist, siis süsteem pakub talle vastavalt sisestatud sõnale automaatselt võimalikud valikud. Asutuse tasemel antud filtrit kuvatud ei ole.
- Teenuse kanal (taksonoomia).
- Tegevusvaldkond (taksonoomia).
- Käesoleva projekti muudatuse tulemusena saab otsida teenuseid nii alam- kui ka ülemtegevusvaldkonna järgi.
- Kõik teenused otsingu tulemus tühistatakse ja kuvatakse kõik teenused.
- Tühjenda vorm tühistab valitud filtrid ja kuvatud on kõik teenused.
- Vaikimisi on otsingu tulemused kuvatud populaarsuse järgi.

• Kui valitud filtritele sobivat vastet ei leitud, siis kuvatakse kasutajale vastav teade, koos filtrite algseadistamise / tühistamise võimalusega.

o Sisselogitud kasutaja sisu haldamise filtrid

- Hetkel on valitsuse taseme administraatoril võimalus sisselogitud vaates filtreerida teenuste kirjeldusi erinevate parameetrite alusel:
  - o Pealkiri (Title)
  - o Teenuse tüüp (Type)
  - o Autor (Author kasutajanimi, kes teenuse sisestas)
  - o Teenus on publitseeritud (Published: jah/ei)
  - o Ministeerium (Ministry, mille alla teenus kuulub)
  - o Keel eesti või inglise keel
  - o käesoleva projekti raames peab olema keelena lisatud ka vene keel
  - o Subdivison (allasutus, mille alla teenus on sisestatud)
  - o The status of the service (teenuse staatus Loomisel, Aktiivne, Arhiveeritud)
- Näide olemasolevatest filtritest:

.csv-failina alla laadida.

Teenuste kuvamine

- Teenuseid on võimalik kasutajale välja kuvada vastavalt haldusalale ja sõltuvalt, millise riigiasutuse veebilehel kasutaja parasjagu viibib. Teenuste kuvamine jaguneb järgnevalt:
  - O Valitsuse tase kõikide ministeeriumite ja ministeeriumite haldusalasse kuuluvate teenuste ülevaade (hetkel on realiseeritud MKMi kodulehel: https://riigiteenused.ee/et/statistika/valitsus).
  - O Ministeeriumi tase (näiteks https://www.mkm.ee/et/statistika/ministeerium) ministeeriumi ja selle haldusalasse kuuluvate teenuste ülevaade.
  - O Asutuse tase (näiteks <u>www.eas.ee</u>, <u>pole hetkel rakednatud</u>) asutuse ja selle haldusalasse kuuluvate teenuste ülevaade.
- Teenuste kuvamiseks on kasutatud Drupali Views moodulit ja selle konfiguratsioone. Täpsem kirjeldus lisas 6.

o Valitsuse tasemel teenuste ülevaade

- Info kuvamise struktuur ja grupeerimine:
  - o Valitsuse kõikide teenuste ülevaade erinevate kanalite lõikes.
  - o Ministeeriumite haldusalas olevate asutuste ja asutuste teenuste ülevaade.
  - o Valitud asutuse teenuse ülevaade kanalite lõikes.
  - o Lehel on kuvatud järgmine info:
  - o Lehe pealkiri.
  - o Alampealkiri.
  - O Valitsuse haldusalasse kuuluvate teenuste arv kokku kuvatud alampealkirja järel.
  - O Statistika aasta kasutaja saab valida, millise aasta statistikat ta soovib näha. Valida saab ainult aastaid, mille kohta on statistika sisestatud.
  - O Vaikimisi on kuvatud iga teenuse viimases kirjelduses toodud statistika.
- Kuvatud on järgmine statistika:
  - o Kogu valitsuse haldusala kokku.
  - o Valitsuse haldusala erinevate kanalite statistika kokku.
  - o Ministeeriumi haldusala tasemel erinevate kanalite statistika kokku.
  - o Asutuse tasemel erinevate kanalite statistika kokku.
  - Teenuse lõikes kokku (kõik teenuse kanalid).
  - o Teenuse statistika ühe kanali lõikes.
  - o "Kõik teenused kanalite lõikes" rida on kilikitav > avaneb ministeeriumi ülene kanalite loetelu ja statistika.
- Ametiasutuse rida on klikitav > avaneb asutuste teenuste loetelu.
- Asutuse järel on kuvatud teenuste arv.
- Teenuse rida on klikitav > kuvatakse teenuse statistika kanalite lõikes.

Näide: https://riigiteenused.ee/et/statistika/valitsus

Ministeeriumi tasemel teenuste ülevaade

- Info kuvamise struktuur ja grupeerimine:
  - o Ministeeriumi haldusalasse kuuluvate asutuste teenuste ülevaade kanalite lõikes.

- o Ministeeriumi haldusalas olevate asutuste ja asutuste teenuste ülevaade.
- o Valitud asutuse teenuse ülevaade kanalite lõikes.
- o Lehel on kuvatud järgmine info:
- o Lehe pealkiri.
- o Alampealkiri ministeeriumi nimi.
- o Ministeeriumi poolt osutatavate teenuste arv kokku (kuvatud ministeeriumi nime järel).
- Statistika aasta kasutaja saab valida, millise aasta statistikat ta soovib näha. Valida saab ainult aastaid, mille kohta on statistika sisestatud. Vaikimisi on kuvatud kõikide aastate statistika kokku.
- Kuvatud on järgmine statistika:
  - o Ministeeriumi haldusala tasemel kokku.
  - o Asutuse tasemel kokku.
  - o Teenuse lõikes kokku (kõik teenuse kanalid).
  - o Teenuse statistika ühe kanali lõikes.
- "Kõik teenused kanalite lõikes" rida on kilikitav > avaneb ministeeriumi ülene kanalite loetelu ja statistika.
- Ametiasutuse rida on klikitav > avaneb asutuste teenuste loetelu.
- Asutuse järel on kuvatud teenuste arv.
- Teenuse rida on klikitav > kuvatakse teenuse statistika kanalite lõikes.

Näide: https://www.mkm.ee/et/statistika/ministeerium

Allasutuse tasemel teenuste ülevaade

- Info kuvamise struktuur:
  - o Asutuse haldusalasse kuuluvate teenuste ülevaade kanalite lõikes.
  - o Asutuse haldusalas olevate teenuste ülevaade.
  - o Valitud teenuse ülevaade kanalite lõikes.
- Lehel on kuvatud järgmine info:
  - o Kuvatud on lehe pealkiri.
  - o Alampealkiri asutuse nimi, koos teenuste arvuga.
  - Statistika aasta kasutaja saab valida, millise aasta statistikat ta soovib näha. Valida saab ainult aastaid, mille kohta on statistika sisestatud. Vaikimisi on kuvatud kõikide aastate statistika kokku.
- Kuvatud on statistika:
  - o Asutuse haldusala tasemel kokku kõik asutuse haldusala teenused ja kõik kanalid.
  - o Asutuse haldusala kanalite lõikes kokku iga kanali kohta eraldi.
  - Teenuse lõikes kokku kõik teenuse kanalid.
  - o Teenuse ühe kanali lõikes.
- "Kanalite statistika" rida on klikitav > avaneb asutuse ülene kanalite loetelu ja statistika.
- "Teenuste statistika" rida on klikitav > avaneb asutuste teenuste loetelu.
- Teenuse rida on klikitav > kuvatakse teenuse statistika kanalite lõikes.

Teenuse detailvaade

 Otsingu tulemuste vaatest saab sisseloginud kasutaja liikuda teenuse detailvaatesse, kus on kuvatud kogu teenusega seotud info. Sisse loginud kasutaja saab alustada teenuse muutmist, kui tal on selleks vastavad õigused.

Rahulolu statistika kuvamine

- Vastavalt rahulolu protsendile on number kuvatud punase, rohelise või oranzi värviga:
  - o 50 %-100% roheline;
  - o vahemikus < 0% ja > 50% oranž;
  - o => 0% punane.
- Rahulolu mõõdetakse soovitusindeksi metoodikaga, mistõttu on rahulolu välja skaala vahemikus -100% kuni 100% (kaasa arvatud 0%).

O Teenuste statistika

- Täpsemad statistika ja selle arvutamise nõuded on kuvatud eraldi lisas 5.
- Kui teenusel on mingi kanal märgitud ning selle kanali kohta on neljast mõõdikust mõni/kõik täitmata, siis on need väljad kuvatud väärtusega "-".
- Hetkel kuvab teenuse statistika vaates teenustele, mille osutamise arvuks on märgitud 0 nende osutamise arvuks "-" (nagu statistikat ei oleks mõõdetud). Käesoleva projekti raames tuleb teha muudatus, mille tulemusena kuvatakse avalikus statistika vaates välja 0.

Rakenduse statistika

- Rakenduse kohta peab olema võimalik peaadministraatoril välja võtta järgnevat infot:
  - O Mitu korda ja mitu unikaalset kasutajat on valitud ajaperioodil rakendusse sisse loginud
  - O Mitu teenust on juurde loodud, mitu teenust on muudetud valitud ajaperioodil
  - O Mitu teenust on iga kasutaja loonud ning mitut teenust ja mitu korda muutnud valitud ajaperioodil
  - O Teenuste sisestamise aeg kasutajate lõikes
  - O Rakendus peaks logima valideerimisvigu (mis lehel, mis viga mitu korda on antud ning seda kasutajate lõikes), mis on tekkinud teenuse sisestamisel.

Kasutajaõigused

- Igale kasutajale on võimalik määrata kasutaja roll (vaata all) ning lisaks millise ministeeriumi ja/või ministeeriumi allasutuse teenuste haldamine on antud kasutajale lubatud.
- Süsteemil on järgmised kasutajarollid (täpsem kirjeldus on lisas 5):
  - o **Tavakasutaja** ehk anonüümne külastaja lubatud ainult otsingu vaate ja statistika vaate sisu (https://www.mkm.ee/et/teenuste-otsing) vaatamine.
  - Sisestaja / teenuse omanik (asutuse tase) lubatud ainult kasutajale määratud asutuse teenuste kuvamine ja haldamine. Teiste asutuste ja ministeeriumite teenuste haldamine on piiratud. Ja kasutajaliidese tõlkimine.

- o **Administraator** (ministeeriumi tase) lubatud kõikide ministeeriumi haldusalasse kuuluvate allasutuste teenuste kuvamine ja haldamine, kasutajaliidese tõlkimine.
- o **Peaadministraator** (Valitsuse tase, kõik õigused) lubatud kõikide ministeeriumite teenuste haldamine. Lisaks on antud kasutajal õigused Drupali sisuhaldussüsteemi haldamiseks (sh kasutajate ja nende õiguste haldamine).
- o Toimetaja kasutaja, kelle kasutajakontole on märgitud, et tema on teenuste kirjelduste toimetaja (ei ole iseseisev roll, vaid kaasneb tavaliselt peaadministraatori rolliga). Tema on see, kes vaatab iga teenuse kirjelduse enne avalikustamist üle ning kinnitab selle avalikustamise.

URI id

- Sisuhaldustarkvara rakendab inimloetavaid puhtaid linke.
- Iga sisuhaldustarkvara poolt koostatud leht sisaldab unikaalset puhast URL-i.

Teenuse kirjeldus JSON formaadis

- Iga teenuse kogu kirjeldus on avalik ja masinloetaval kujul (JSON formaadis) kättesaadav.
- Käesoleva projekti raames tuleb masinloetav kuju üle viia JSON-LD (http://json-ld.org/) formaadile.
- Kokku on viis masinloetavat teenust:
  - o Avalik teenuste täielik nimekiri http://www.riigiteenused.ee/api/et/all (inglise keelde tõlgitud teenuste nimekiri: https://www.riigiteenused.ee/api/en/all).
  - o Käesoleva projekti raames peab olema võimalik teenuste kirjeldusi tõlkida ka vene keelde, mistõttu peab sarnane URL tekkima ka venekeelsete teenuste kirjelduste kohta.
  - o Täielikust nimekirjas on kõik teenused ja nende kirjeldused (välja arvatud lisainfo väljad).
  - o Avalik ministeeriumi / allasutuse teenuste täielik nimekiri /api/%keel%/all/%ministry/institution name%
  - o Antud kirjelduses kajastub kõikide päritud ministeeriumi / allasutuse teenuste kogu info, näiteks: https://www.riigiteenused.ee/api/et/all/tarbijakaitseamet
  - o Avalik ühe teenuse detailne kirjeldus /api/%keel%/single/%uuid%
- Igal teenusel on olemas unikaalne URL. ObjectID saab kätte teenuste täielikust nimekirjast, näiteks http://riigiteenused.ee/api/et/single/d0987ad0-9b61-412b-ad0d-2890a7b5fcda
- Teenuse täielik nimekiri koos kogu teenuse infoga api/%keel%/private.
- Antud kirjelduses kajastub kõikide teenuste kogu info, sh. ka lisainfo, mida avalikus (/api/%keel%/all) ei kajastu. Antud kirjeldust kasutatakse ka valitsusportaali ja riigiteenuste rakenduse vaheliseks infovahetuseks.
- Ühe allaasutuse kõik teenused ja nende info /api/%keel%/private/%ministry/institution
- Kõikide taksonoomiate sünkroniseerimiseks riigiteenuste rakenduse ja VP rakenduse vahel /export/terms
- JSONis on hetkel kuvatud järgmise staatusega teenused: aktiivne, muudatust vajav.
- Käesoleva projekti raames peavad JSONis olema kuvatud kõik teenused, mis avalikustatud (st toimetaja poolt üle vaadatud ja avaldatud). Avaldatud on ainult teenuse kirjelduse hetkel kehtiv versioon, s.t. et varasemaid versioone aadressilt http://www.riigiteenused.ee/api/et/all

alla laadida ei saa. Varasemate versioonide allalaadimiseks on õigused peaadministraatoril (allalaadimise lahendus tuleb käesoleva projekti raames välja töötada).

- JSONis ei ole kuvatud arhiveeritud staatusega teenused (teenuse seisundi väljal on valitud teenuse seisundiks "Arhiveeritud").
- Lisaks tuleb käesoleva projekti raames JSONis kuvada teenused, mille teenuse seisundi väljal valitud lahter "Loomisel" (ehk JSONis on kõik teenused, mille kirjeldus on avalikustatud).
- Ühe teenuse JSONi praegune näidis: "createdAt":"1434387835", "objectId": "d0987ad0-9b61-412b-ad0d-2890a7b5fcda", "updatedAt":"1434387835", "keel":"et", "nimetus":"L\u00f5hkematerjali k\u00e4itlemisloa taotluse l\u00e4bivaatamine", "eluarisyndmus":"", "identifikaator": "TJA-007", "kirjeldus":"Riigil\u00f5ivu laekumist. Moodustatakse ja kutsutakse kokku valitsusasutuste esindajatest koosnev komisjon. Hinnatakse ettev\u00f5tte tehnilisi v\u00f5imalusi, kas isikutele ei ole vastuolu seoses varasemate karistusega ning kas isik vastab n\u00f5uete", "sihtgrupp":"Ettev\u00f5tja", "tegevusvaldkond": "Load ja registreeringud", "teenusetyyp": "Diplom\Tunnistus\Luba\\ Setifikaat\Koosk\u00f5lastus", "ministeerium": "Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi", "allasutus": "Tehnilise J\u00e4relevalve Amet", "osakondyksus": "Kemikaali ja m\u00e4et\u00f6\u00f6de osakond", "omanikunimi":"". "omanikuamet":"", "omanikutelefon":"". "omanikuemail":"", "teenuste kanalid ja moodikud":{ "empty":{ "E-iseteenindus":{ "link":"https:\/\emoodul.tja.ee\/web\/", "osutamistearv":"0", "rahulolu":"0", "halduskulu":"0", "ajakulu":"0" "makse": "Riigil\u00f5iv, riigimaks (tollimaks)", "konfinfo":"0", "eeltingimus":"", "jareltingimus":"", "seotuddokumendid":"", "seisund": "Aktiivne". "muudatustvajav":"",

"aegumisekpv":"",

```
"funktsioon":"",
   "veebiaadress": "https:\/\emoodul.tja.ee\/web\/",
   "regulatsioon":
           "https:\/\www.riigiteataja.ee\/akt\/112072014071"
   ]
"eluarisyndmus":"",
"identifikaator": "TJA-007",
"kirjeldus": "Riigil\u00f5ivu laekumist. Moodustatakse ja kutsutakse kokku
valitsusasutuste esindajatest koosnev komisjon. Hinnatakse ettev\u00f5tte tehnilisi
v\u00f5imalusi, kas isikutele ei ole vastuolu seoses varasemate karistusega ning kas isik
vastab n\u00f5uete",
"sihtgrupp":"Ettev\u00f5tja", "tegevusvaldkond":"Load ja registreeringud",
"teenusetyyp": "Diplom\/Tunnistus\/Luba\/ Setifikaat\/Koosk\u00f5lastus",
"ministeerium": "Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi",
"allasutus": "Tehnilise J\u00e4relevalve Amet",
"osakondyksus":"Kemikaali ja m\u00e4et\u00f6\u00f6de osakond",
"omanikunimi":"",
"omanikuamet":"",
"omanikutelefon":"",
"omanikuemail":"",
"teenuste_kanalid_ja_moodikud":{
        "empty":{
                "E-iseteenindus":{
                        "link": "https:\/\/emoodul.tja.ee\/web\/",
                        "osutamistearv":"0",
                          "rahulolu":"0",
                        "halduskulu":"0",
                        "ajakulu":"0"
},
"makse": "Riigil\u00f5iv, riigimaks (tollimaks)",
"konfinfo":"0",
"eeltingimus":"",
"jareltingimus":"",
"seotuddokumendid":"",
"seisund": "Aktiivne",
"muudatustvajav":"",
"aegumisekpv":"",
"funktsioon":"",
"veebiaadress": "https:\/\/emoodul.tja.ee\/web\/",
"regulatsioon":[
        "https:\/\/www.riigiteataja.ee\/akt\/112072014071"
]
```

- Kui teenuse väli on tühi ehk andmed puuduvad, siis antud välja väärtus on "". JSONIs on kuvatud järgmise staatusega teenused: aktiivne, muudatust vajav. JSONis ei ole kuvatud järgmise staatusega teenused: arhiveeritud.
- Kuna käesoleva projekti raames kaob ära teenuse seisund, muudatust vajav, ei kuvata ka vastavaid teenuseid enam JSONis.
- Kirjelduskeeles tehtavad muudatused on kirjas lisas 3.

Kujundus

- Rakenduse visuaal lähtub Valitsusportaali stiiliraamatust selleks, et see moodustaks terviku
- Teenuste otsimise ja statistika kuvamise moodul lähtub www.mkm.ee kujundusest ja kasutajakogemus peab olema kasutajasõbralik ja terviklik.
- Lahendus peab probleemideta töötama alates järgmistest veebilehitsejatest: Internet Explorer 9.0, Chrome 35.0.1916.141, Firefox 30.0, Safari 6.0.
- Lahenduse loomisel peab arvestama selle edaspidise võimaliku laiendamisega vastavalt päringute arvu ja andmemahtude suurenemisele (1400 teenuse asemele võib seal olla aasta pärast ca 3000 teenust).
- Teenuste otsingu ja statistika kuvamise moodul (https://www.mkm.ee/et/teenuste-otsing) peab brauseris avanema mõistliku kiirusega (maksimaalselt kahe sekundi jooksul)